

Sprawa C-374/22

Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

Data wpływu:

8 czerwca 2022 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Conseil d'État (Belgia)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

18 maja 2022 r.

Strona skarżąca:

XXX

Strona przeciwna:

Commissaire général aux réfugiés et aux apatrides

**CONSEIL D'ÉTAT, SECTION DU CONTENTIEUX ADMINISTRATIF
(RADA STANU, WYDZIAŁ SPORÓW ADMINISTRACYJNYCH)**

XI IZBA

WYROK

nr 253.779 z dnia 18 maja 2022 r.

[...]

W sprawie:

XXX,

[...]

przeciwko:

**Commissaire général
aux réfugiés et aux apatrides.**

I. Przedmiot skargi

1. W skardze złożonej w dniu 25 maja 2020 r., XXX wnosi o kasację wyroku nr 235.262 z dnia 17 kwietnia 2020 r. [...] wydanego przez Conseil du contentieux des étrangers (sąd do spraw cudzoziemców [zwany dalej „CCE”]).

II. [...]

[...] [postępowanie]

III. Okoliczności faktyczne istotne dla sprawy

Skarżący oświadcza, że posiada obywatelstwo gwinejskie. W dniu 7 listopada 2007 r. przybył do Belgii.

Skarżący złożył pierwszy wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, który został oddalony.

Następnie złożył dwa kolejne wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej, których uwzględnienia odmówiła strona przeciwna.

W dniu 29 stycznia 2019 r. skarżący złożył czwarty wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej. Na poparcie swego wniosku skarżący powołał się między innymi na okoliczność, iż jest ojcem dwojga dzieci urodzonych w Belgii i uznanych tam za uchodźców, podobnie jak ich matka.

W dniu 2 października 2019 r. strona przeciwna uznała, że ten czwarty wniosek jest niedopuszczalny.

W dniu 15 października 2019 r. skarżący wniósł odwołanie od tej decyzji z dnia 2 października 2019 r.

W dniu 17 kwietnia 2020 r. [CCE] zaskarżonym wyrokiem oddalił odwołanie.

IV. Zarzut pierwszy

Skarżący podnosi zarzut pierwszy dotyczący naruszenia „art. 39/65 i 48/3 loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r. o wjeździe na terytorium, pobycie, osiedlaniu się i wydalaniu cudzoziemców, zwanej dalej „ustawą z dnia 15 grudnia 1980 r.” lub „ustawą o cudzoziemcach”); art. 23 dyrektywy [Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r.] w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony

uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony [Dz.U. 2011, L 337, s. 9]; art. 288 [TFUE] [...]”.

IV.1. [...] [bez znaczenia dla pytań prejudycjalnych]

IV.2. *Druga część zarzutu*

A. Argumenty stron

Skarżący wskazuje, że „[...] art. [23 ust. 2] dyrektywy 2011/95 zawiera nałożony na państwa członkowskie obowiązek osiągnięcia rezultatu w postaci ukształtowania swego prawa krajowego tak, by członkowie rodziny beneficjenta [ochrony międzynarodowej] zostali uprawnieni do ubiegania się o świadczenia, [wymienione] w art. 24–35”, że „[...] art. 23 dyrektywy [2011/95] nie został jednak transponowany [...] [do] prawa belgijskiego na rzecz, w szczególności, rodziców małoletniego uznanego za uchodźcę (takiego jak wnioskodawca)”, że „[...] art. 10 ustawy z 15.12.1980 r. tworzy [...] prawo do łączenia rodzin na rzecz niektórych członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, pod warunkiem, że spełniają oni warunki określone w ustawie [...]”, że „z jednej strony pojęcie członka rodziny, o których mowa w art. 23 dyrektywy 2011/95 jest szersze niż członków rodziny, o których mowa w art. 10 ustawy z dnia 15.12.1980 r.”, że „przykładowo art. 10 § 1, 7° ustawy z dnia 15.12. 1980 r. uznaje prawo do łączenia rodzin ojca cudzoziemca uznanego za uchodźcę, pod warunkiem, że ten ostatni jest MENA (małoletnim cudzoziemcem bez opieki), że „jeśli dziecko jest pod opieką, jak w przypadku córki wnioskodawcy, nie przysługuje żadne prawo do łączenia rodzin”, że „z drugiej strony, art. 10 i 12a ustawy z dnia 15.12. 1980 r. określają warunki (dopuszczalności) i przesłanki (materialne) łączenia rodzin, tak że prawo do życia rodzinnego uchodźcy nie jest automatyczne”, że „z powyższego wynika, że art. 10 ustawy z dnia 15.12.1980 r. nie jest pełną transpozycją art. 23 dyrektywy 2011/95”, że „art. 9a ustawy z dnia 15.12.1980 r. nie stanowi również jego transpozycji”, że „artykuł ten dotyczy prawa (a nie dopuszczenia) pobytu, z własnymi warunkami dopuszczalności i przesłankami materialnymi, które nie pozwalają członkowi rodziny na korzystanie z wyżej wymienionych świadczeń, że „[...] [...], niepełna transpozycja art. 23 dyrektywy [2011/95] jest wystarczająca do stworzenia prawa do przyznania statusu ochrony międzynarodowej”, że „[...] prawo krajowe należy interpretować zgodnie z art. [23 ust. 2] dyrektywy [2011/95] w celu zapewnienia jego skuteczności (effet utile), zgodnie z wyżej wymienionym orzecznictwem”, że „[...] celem realizowanym przez art. 23 dyrektywy [2011/95] jest utrzymanie jedności rodziny uchodźcy”, że „cel ten został już określony w [...] motywach [16 i 18] dyrektywy [...]”, że „ustawodawca belgijski nie przyjął statusu sui generis, konkretnie transponując art. 23 dyrektywy 2011/95, tak aby członkowie rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej zostali uprawnieni do ubiegania się o świadczenia, o których mowa w art. 24–35 dyrektywy 2011/95”, że „w tym kontekście sąd krajowy musi zatem dokonać wykładni systemu prawa powszechnego w zakresie ochrony międzynarodowej, a mianowicie art. 48/3 ustawy, w świetle art. 23

dyrektywy 2011/95, aby zapewnić skuteczność (effet utile) tego przepisu”, że „przyznanie statusu ochrony międzynarodowej [członkom] rodziny beneficjenta takiej ochrony jest jedynym mechanizmem umożliwiającym [...] utrzymanie jedności rodziny i umożliwiającym [członkom] rodziny ubieganie się o świadczenia, o których mowa w art. 24–35”, że „[...] świadczenia te są związane ze statusem uchodźcy lub ochrony międzynarodowej i znajdują się pod hasłem »zakres ochrony międzynarodowej«,” że „na przykład art. 24 dyrektywy wymaga, aby państwa członkowskie »tak szybko jak to możliwe po udzieleniu ochrony międzynarodowej« wydały zezwolenie na pobyt”, że „art. 25 stanowi, że państwa członkowskie wydają [...] beneficjentom statusu uchodźcy dokumenty podróży w formie określonej w wykazie do konwencji genewskiej, służące do podróżowania poza terytoria tych państw członkowskich, o ile nie sprzeciwiają się temu ważne względy bezpieczeństwa narodowego lub porządku publicznego”, że „to ostatnie świadczenie jest ponadto dostępne tylko dla beneficjentów ochrony międzynarodowej”, że „[...] [...] zaskarżony wyrok [, zgodnie z którym] „okoliczność, że transpozycja art. 23 dyrektywy [2011/95] jest nieprawidłowa, nawet zakładając, że została wykazana, nie wystarcza do stworzenia prawa do przyznania statusu ochrony międzynarodowej [dla] członków rodziny beneficjenta takiej ochrony”, [...] narusza [...]skuteczność (effet utile) art. 23 dyrektywy 2011/95, jak również art. 288 [TFUE]”, [...], że „wobec braku pełnej transpozycji art. 23 dyrektywy, art. 48/3 ustawy z dnia 15.12.1980 r. należy interpretować zgodnie z art. 23 dyrektywy w celu zachowania zgodności z art. 288 traktatu”, że „w przypadku braku uregulowania prawa krajowego w taki sposób, aby członkowie rodziny uchodźcy mogli zostać uprawnieni do ubiegania się o świadczenia [wymienione] w art. 23, organy sądowe są zobowiązane do podjęcia wszelkich niezbędnych środków w celu osiągnięcia rezultatu przewidzianego w dyrektywie”, że „jedynym sposobem osiągnięcia tego rezultatu, tj. utrzymania jedności rodziny dziecka-uchodźcy poprzez umożliwienie jego ojcu ubiegania się o określone świadczenia, w tym o przyznanie dokumentu podróży, jest nadanie temu ojcu pochodnej ochrony międzynarodowej”, [...]. [nieistotne powtórzenia lub rozważania]W odpowiedzi strona przeciwna stwierdza, że „[...] [skarżący pozostaje] niezdolny do wyjaśnienia, dlaczego CCE nie mógł zgodnie z prawem stwierdzić, w ślad za Trybunałem Sprawiedliwości Unii Europejskiej, że art. 23 dyrektywy [2011/95] nie dotyczy przyznania statusu ochrony międzynarodowej, lecz jedynie korzystania ze świadczeń, o których mowa w art. 24–35 tej dyrektywy”, że „o ile skarżący twierdzi, że niepełna transpozycja art. 23 jest wystarczająca do stworzenia prawa do uzyskania statusu ochrony międzynarodowej, o tyle nie przedstawia on żadnego istotnego argumentu, mającego wykazać, że przepis ten ma na celu przyznanie statusu ochrony międzynarodowej członkom rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, a nie tylko świadczeń, o których mowa w art. 24–35 dyrektywy [2011/95]”, że „art. 3 tej dyrektywy umożliwia państwu członkowskiemu zapewnienie, [za pomocą] »bardziej korzystnej normy«, rozszerzenia korzyści płynących z ochrony międzynarodowej na członka rodziny”, że „możliwość ta nie jest wystarczająca do stworzenia prawa, na które mogłyby powoływać się osoby, gdy państwo nie skorzystało z tego [uprawnienia]”, że „Belgia nie przyjęła korzystniejszych norm”

[...], że „ o ile skarżący uważa, że art. 23 dyrektywy [2011/95] nie został prawidłowo transponowany do prawa belgijskiego, o tyle nie ma on możliwości przedstawienia swoich argumentów w tym zakresie przed CCE, który w każdym razie nie jest właściwy do oceny przyznania bądź nieprzyznania świadczeń, o których mowa w art. 24–35 tej dyrektywy oraz w kwestii czy transpozycja tego art. 23 jest doskonała czy nie”, że „argumenty oparte na pierwszeństwie prawa Unii i zasadach wykładni nie mogą prowadzić do przywłaszczenia sobie przez CCE kompetencji, których nie posiada”, że „zgodna z prawem była decyzja CCE, że uwzględnienie najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka i poszanowania życia rodzinnego skarżącego w żadnym wypadku nie pozwala na ustanowienie prawa członka rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej do przyznania mu takiego samego statusu jak temu ostatniemu [...]”.W odpowiedzi skarżący stwierdza, że „pozwana opowiada się za takim podejściem do art. 23 dyrektywy, które pozbawia ten przepis jakiegokolwiek skuteczności (effet utile) i efektywności”, że „nie chodzi o bezpośredni skutek art. 23 dyrektywy, o którym mowa, (a zatem o bezpośrednią korzyść wynikającą z przepisów europejskich nietransponowanych do prawa belgijskiego), ale raczej o prawidłową wykładnię prawa krajowego w świetle tego artykułu 23, w celu zagwarantowania jego skuteczności (effet utile)”, że „odesłanie wnioskodawcy do wielu partnerów instytucjonalnych i sądowych w celu indywidualnego dochodzenia praw, o których mowa w art. 24–35 dyrektywy [2011/95], zakwalifikowanych przez prawodawcę europejskiego jako »zakres ochrony międzynarodowej«, pozbawia art. 23 dyrektywy 2011/95 jego skuteczności (effet utile) i z pewnością nie realizuje celu tej dyrektywy (wśród którego widnieje utrzymanie jedności rodziny uchodźcy i uwzględnienie najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka)”, że „niepełna transpozycja tego art. 23 skutkuje tym, że małoletni uchodźca pograża się w niepewnej sytuacji, jeśli jego rodzic nie korzysta ze statusu gwarantującego mu świadczenia [wymienione] w art. 24–35 dyrektywy (w tym prawo do zezwolenia na pobyt, ale także dostęp do zatrudnienia, edukacji, opieki zdrowotnej, mieszkania...)”, że „jeśli chodzi o kompetencje CCE to art. 39/2 ustawy z dnia 15.12.1980 r. przewiduje, że CCE może zmienić zaskarżoną decyzję”, że „jest zatem w pełni właściwy do przyznania wnioskodawcy wnioskowanego statusu uchodźcy”, że „jest ponadto zobowiązany, zgodnie z opinią Trybunału Sprawiedliwości, do interpretowania prawa wewnętrznego »tak dalece, jak to możliwe w świetle brzmienia i celu rozpatrywanej dyrektywy, by osiągnąć przewidziany w niej rezultat, a zatem dostosować się do art. 288 akapit trzeci TFUE«”, że „Trybunał [...] [wyjaśnił], że wymóg zgodnej wykładni prawa krajowego jest bowiem nieodłączną cechą systemu traktatu FUE, który umożliwia sądom krajowym zapewnienie w ramach ich właściwości pełnej skuteczności prawa Unii ”, że „przyznanie pochodnego statusu uchodźcy jest ponadto w pełni zgodne z prawem Unii (wyrok [z dnia 4 października 2018 r., Ahmedbekova, C-652/16, EU: C:2018:801])”, że „wnioskodawca ubolewa nad tym, że najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka, a także skuteczność nadania małoletniemu statusu uchodźcy, po raz kolejny jest badane marginalnie (przez pozwaną i CEE), przy czym to najlepsze zabezpieczenia interesów nie jest kwestią nadrzędną”, że „wnioskodawca [...] podkreśla znaczenie sugerowanych pytań prejudycjalnych”,

że „są one w istocie inne niż te, które stały się podstawą wyroku Ahmedbekova”.
[nieistotne powtórzenia lub rozważania]

Na rozprawie strony zostały zapytane o możliwość zastosowania art. 23 dyrektywy [2011/95] do sytuacji skarżącego, ponieważ jak wynika z art. 2 [lit. j)] tej samej dyrektywy członkowie rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej [...] są objęci [tą] dyrektywą [...] „w zakresie w jakim rodzina istniała już w kraju pochodzenia”, a z wyjaśnień skarżącego wynika, że jego rodzina nie istniała w kraju pochodzenia, lecz w Belgii, ponieważ tam urodziły się jego dzieci.

Skarżący podnosi w istocie, że jego rodzina nie istniała w kraju pochodzenia, że nie jest on objęty zakresem przedmiotowym dyrektywy [2011/95] w ścisłym tego słowa znaczeniu, że jednak powołuje się on na sytuację zależności jego dzieci od niego, że najlepsze zabezpieczenie interesów jego dzieci wymaga przyznania jemu ochrony międzynarodowej, że konieczne jest rozszerzenie pojęcia członków rodziny w rozumieniu dyrektywy [2011/95], zgodnie z jej motywami 18, 19 i 38, w celu uwzględnienia najlepszego zabezpieczenia interesów dzieci i sytuacji zależności. [...].

Strona przeciwna podniosła w istocie, że łączna lektura art. 2 [lit.] j) i art. 23 dyrektywy [2011/95] prowadzi do wyłączenia z zakresu stosowania art. 23 członków rodziny, która [nie] istniała w państwie pochodzenia, że lektura motywów 18, 19 i 38 nie [może] zmienić tej opinii, że pojęcie członka rodziny, nawet jeśli jest rozszerzone, zakłada, że ta ostatnia [została] utworzona w kraju pochodzenia, a tak nie jest w tym przypadku, że jeżeli motywy 18, 19 i 38 wymagają uwzględnienia najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, to ma to na celu wskazanie państwom członkowskim wykładni dyrektywy, ale nie może być sprzeczne z wyraźnymi postanowieniami art. 2 [lit.] j), ani uzasadniać stosowania art. 23.

B. Ocena

[...] [bez znaczenia]

Artykuł 23 dyrektywy [2011/95] stanowi, że:

- „1. Państwa członkowskie zapewniają możliwość utrzymania jedności rodziny.
2. Państwa członkowskie zapewniają, aby członkowie rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, którzy osobiście nie kwalifikują się do otrzymania takiej ochrony, zostali uprawnieni do ubiegania się o świadczenia, o których mowa w art. 24–35, zgodnie z krajowymi procedurami i w zakresie odpowiednim do osobistego statusu prawnego danego członka rodziny. [...]

[...]” [bez znaczenia].

Członkowie rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej zostali zdefiniowani w art. 2 [lit.] j) ww. dyrektywy, który stanowi, że:

„stosuje się następujące definicje [...] »członkowie rodziny« oznaczają, o ile rodzina istniała już w kraju pochodzenia, niżej wymienionych członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, którzy przebywają w tym samym państwie członkowskim w związku z wnioskiem o udzielenie ochrony międzynarodowej:

- [...] [bez znaczenia]
- ojciec, matka lub inny dorosły odpowiedzialny za beneficjenta ochrony międzynarodowej z mocy prawa danego państwa członkowskiego lub z mocy stosowanej w danym państwie członkowskim praktyki, jeżeli beneficjent jest małoletni i nie pozostaje w związku małżeńskim;”.

Jednym ze świadczeń, o których mowa w art. 24–35, a których przyznanie nakazuje art. 23 [ust. 2], jest zezwolenie na pobyt przewidziane w art. 24 dyrektywy [2011/95]. Strona przeciwna nie kwestionuje, że prawo belgijskie nie przewiduje prawa pobytu dla skarżącego w jego sytuacji, na mocy transpozycji dyrektywy [2011/95]. Skarżący jest ojcem dwojga małoletnich dzieci, które urodziły się w Belgii i zostały tam uznane za uchodźców. Rodzina [więc] istniała w Belgii i nie była założona w kraju pochodzenia.

Artykuł 10 § 1, akapity pierwszy, siódmy ustawy [z dnia 15 grudnia 1980 r.] przewiduje prawo pobytu dla „ojca i matki cudzoziemca, któremu nadano status uchodźcy w rozumieniu art. 48/3 lub który kwalifikuje się do objęcia ochroną uzupełniającą, którzy przybyli, aby z nim zamieszkać, o ile nie ma on ukończonych osiemnastu lat i przybył na terytorium Królestwa [Belgii] bez opieki pełnoletniego cudzoziemca odpowiedzialnego za niego z mocy prawa oraz nie został później faktycznie objęty opieką przez taką osobę lub został pozbawiony opieki po przybyciu na terytorium Królestwa [Belgii]”. Przepis ten nie ma zastosowania wobec skarżącego, ponieważ jego małoletnie dzieci nie przybyły do Belgii bez opieki pełnoletniego cudzoziemca, który jest za nie odpowiedzialny.

Conseil d’État (rada stanu) powzięła wątpliwość co do możliwości zastosowania art. 23 dyrektywy [2011/95] do sytuacji skarżącego, ponieważ z art. 2 lit. j) tej samej dyrektywy wynika, że członkowie rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej [...] są objęci dyrektywą 2011/95/UE [...] „o ile rodzina istniała już w kraju pochodzenia”. [...] [powtórzenia]

Należy zatem skierować do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej pytanie prejudycjalne w przedmiocie możliwości zastosowania art. 23 dyrektywy [2011/95] do sytuacji skarżącego. Należy zadać [dwa pierwsze] pytania [zawarte w sentencji]

- [...] [treść dwóch pierwszych pytań].

W przypadku, gdyby Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odpowiedział na te pytania, że art. 23 dyrektywy [2011/95] ma zastosowanie do sytuacji skarżącego, ten utrzymuje w istocie, że wobec braku ważnej transpozycji do prawa belgijskiego przepis ten ma skutek bezpośredni, co oznacza, że Belgia jest zobowiązana do udzielenia mu ochrony międzynarodowej. Jednocześnie skarżący twierdzi, że prawo krajowe należy stosować w sposób zgodny z prawem Unii Europejskiej oraz że w celu nadania skuteczności (effet utile) art. 23 dyrektywy [2011/95], który nie został transponowany, art. 48/3 ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r., który dotyczy przyznania statusu uchodźcy, należy interpretować w ten sposób, że umożliwia on udzielenie mu ochrony międzynarodowej.

Conseil d'État (rada stanu) uważa, w oczekiwaniu na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekającego w sprawie pytań prejudycjalnych będących przedmiotem niniejszego wyroku, że nie wydaje się, aby art. 23 dyrektywy [2011/95] wymagał przyznania ochrony międzynarodowej członkom rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, o których mowa w tej dyrektywie. Wydaje się, że przepis ten przewiduje jedynie przyznanie świadczeń, o których mowa w art. 24-35, członkom rodziny, którzy indywidualnie nie spełniają warunków niezbędnych do uzyskania ochrony międzynarodowej. Ponadto art. 48/3 ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r. nie daje możliwości udzielenia ochrony międzynarodowej osobom, taki[m] jak skarżący, które indywidualnie nie spełniają warunków do jej uzyskania. Powoływana przez skarżącego wykładnia art. 48/3 ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r., zgodnie z którą ochrona międzynarodowa mogłaby zostać mu przyznana na podstawie tego przepisu, jest zatem wykładnią contra legem.

Conseil d'État (radzie stanu) wydaje się, w oczekiwaniu na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekającego w sprawie pytań prejudycjalnych będących przedmiotem niniejszego wyroku, że gdyby art. 23 dyrektywy [2011/95] miał zastosowanie do skarżącego i wywierał bezpośredni skutek w przypadku braku transpozycji, skarżący mógłby domagać się korzyści, jaka wydaje się być przewidziana w art. 23, a mianowicie przyznania świadczeń, o których mowa w art. 24-35, a w szczególności zezwolenia na pobyt przewidzianego w art. 24, które umożliwiłoby mu legalny pobyt w Belgii wraz z rodziną. Natomiast, bezpośredni skutek art. 23 dyrektywy [2011/95] nie wydaje się oznaczać przyznania skarżącemu tego, czego przepis ten nie wydaje się przewidywać, a mianowicie przyznania ochrony międzynarodowej, gdy skarżący indywidualnie nie spełnia warunków niezbędnych do jej uzyskania.

Ponieważ Conseil d'État (rada stanu) jest sądem ostatniej instancji, ma obowiązek zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zgodnie z wnioskiem skarżącego, z pytaniem w przedmiocie ewentualnego bezpośredniego skutku art. 23 dyrektywy [2011/95] i wynikających z niego konsekwencji.

Należy zatem zadać pytania [trzecie i czwarte] [zawarte w sentencji]

– [...] [treść pytań trzeciego i czwartego]

Pytanie to [stanowi piąte pytanie określone w sentencji].

– [...] [treść pytania piątego]

V. Zarzut drugi

A. Argumenty stron

Skarżący stawia [zarzut] drugi naruszenia „art. 39/65, 48/3 i 57/1 § 4 ustawy z dnia 15 grudnia 1980 r. [...]; art. 20 i 23 dyrektywy 2011/95 [...]; art. 8 europejskiej konwencji praw człowieka [zwanej dalej „EKPC”]; art. 7 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej [zwanej dalej „kartą”]; art. 3 międzynarodowej Konwencji o prawach dziecka [...]”.

Skarżący argumentuje, że „pojęcie najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka wprowadzone w art. 3 międzynarodowej Konwencji o prawach dziecka jest również powtórzone [...] w art. [20 ust. 5] dyrektywy 2011/95 oraz w art. 24 [karty]”, że „istnieje również kwestia życia rodzinnego wnioskodawcy z jego córką, która została uznana za uchodźcę w Belgii, chronionego w art. 8 [EKPC] i [art.] 7 karty”, że „w odpowiedzi, CCE uważa, że nie widzi, w jaki sposób »uwzględnienie najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka byłoby wystarczające, aby przyznać wstępnemu beneficjentowi ochrony międzynarodowej prawo do korzystania z tego samego statusu co ten ostatni«, że „ani strona przeciwna ani [CCE] nie uznają najlepszego zabezpieczenia interesów córki wnioskodawcy za kwestię nadrzędną”, [że] „zwykłe uprawnienie przewidziane na rzecz państwa członkowskiego w akcie prawa wtórnego Unii, może zostać przekształcone w rzeczywisty obowiązek tego samego państwa członkowskiego do celów zagwarantowania poszanowania praw podstawowych zawartych w [karcie] [...]”, [...] że „[...] nawet w przypadku braku formalnego obowiązku ustanowionego w art. 23 dyrektywy 2011/95 przyznania rodzicowi uznanego uchodźcy tego samego statusu ochrony międzynarodowej, obowiązek ten wynika z łącznej lektury art. 20 i 23 dyrektywy 2011/95 czytanych w świetle art. 7, 18 i 24 karty, [art.] 8 europejskiej konwencji praw człowieka i [art.] 3 międzynarodowej Konwencji o prawach dziecka”, że „w obecnym stanie prawa belgijskiego, które nie pozwala wnioskodawcy na skorzystanie z łączenia rodzin w odniesieniu do jego córki [CCE] [...] [musiał] dokonać wyważonej i rozsądnej oceny wszystkich aktualnych i istotnych okoliczności sprawy, biorąc pod uwagę całość wchodzących w grę interesów, a w szczególności najlepsze zabezpieczenie interesów danego dziecka”, że „[...] wzięcie pod uwagę najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka może być wystarczające, aby nadać członkowi rodziny małoletniego będącego beneficjentem ochrony międzynarodowej prawo do korzystania z takiego samego statusu jak ten ostatni”, że „najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka jest w istocie zasadą wykładni, którą musi się kierować CCE przy stosowaniu art. 23 dyrektywy”, [...] [nieistotne powtórzenia lub rozważania].

– [...] [treść pytania szóstego].

W odpowiedzi strona przeciwna podnosi, że [...] [powtórzenia] „jedynymi obowiązkami wynikającymi z art. 23 było przyznanie świadczeń, o których mowa w art. 24–25 dyrektywy [2011/95], a nie przyznanie statusu ochrony międzynarodowej członkom rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej”, że „[...] nie można wymagać, aby CCE przyznawał status ochrony międzynarodowej na podstawie art. 23 dyrektywy, gdy przepis ten tego nie przewiduje”, że „[...] zgodne z prawem było uznanie przez CCE, że okoliczność nieprawidłowości transpozycji art. 23 dyrektywy [2011/95], nawet zakładając, że została wykazana, nie wystarcza do stworzenia prawa do uzyskania statusu ochrony międzynarodowej przez członków rodziny beneficjenta takiej ochrony”, że „[...] Trybunał Sprawiedliwości orzekł już o zakresie art. 23 dyrektywy [2011/95], a okoliczność, że artykuł ten jest nieprawidłowo transponowany do prawa belgijskiego, nie może w żadnym razie prowadzić do przyznania skarżącemu statusu ochrony międzynarodowej”, [...]. [nieistotne powtórzenia lub rozważania]

W odpowiedzi skarżący stwierdza [...], że „[...] najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka musi być kwestią nadrzędną, zarówno dla Organizacji Narodów Zjednoczonych, jak i dla Unii Europejskiej i [b]elgijskiego ustawodawcy; oznacza to, że państwa członkowskie, wdrażając prawo Unii, muszą dokonywać wyważonej i rozsądnej oceny wszystkich okoliczności i wchodzących w grę interesów [zob. w szczególności: wyrok z dnia 26 marca 2019 r., SM (Dziecko umieszczone w algierskiej kafali), C-129/18, EU:C:2019: 248], w [którym] Trybunał Sprawiedliwości dokonał szerokiej wykładni pojęcia innego członka rodziny w imię najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka – ale również bardzo niedawny wyrok z dnia 16 lipca 2020 r., État belge (Łączenie rodzin – Małoletnie dziecko), C-133/19, C-136/19 i C-137/19, EU:C: 2020:577]; zwykle uprawnienie przewidziane na korzyść państwa członkowskiego w akcie prawa wtórnego Unii może zostać przekształcone w rzeczywisty obowiązek tego samego państwa członkowskiego do celów zagwarantowania poszanowania praw podstawowych zapisanych w karcie” [...]. [powtórzenia]

B. Ocena

[...] [bez znaczenia]

W ramach niniejszego drugiego zarzutu skarżący podnosi w istocie, że wzięcie pod uwagę najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, o którym mowa w art. 20 dyrektywy [2011/95] oraz poszanowania życia rodzinnego oznacza, że należy na podstawie art. 23 tej dyrektywy przyznać ochronę międzynarodową ojcu dzieci, które zostały uznane za uchodźców w Belgii i które się tam urodziły, nawet jeśli ojciec ten nie spełnia indywidualnie warunków koniecznych do uzyskania ochrony międzynarodowej.

Conseil d'État (rada stanu) uważa, w oczekiwaniu na wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej orzekającego w sprawie pytań prejudycjalnych będących przedmiotem niniejszego wyroku, że [nie wydaje się, aby tak było] [...]. [powtórzenia]

Zakładając, że dyrektywa [2011/95] ma zastosowanie do ojca dzieci, które zostały uznane za uchodźców w Belgii i które się tam urodziły, wydaje się, że wzięcie pod uwagę najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, o którym mowa w art. 20 dyrektywy [2011/95] oraz poszanowania życia rodzinnego może zostać zapewnione poprzez przyznanie zezwolenia na pobyt umożliwiającego temu ojcu legalne zamieszkiwanie w Belgii wraz ze swoją rodziną, bez konieczności przyznania mu ochrony międzynarodowej, gdy indywidualnie nie spełnia on warunków koniecznych do jej uzyskania. Gdyby Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej odpowiedział, że art. 23 dyrektywy 2011/95/UE ma zastosowanie do skarżącego i że w przypadku braku transpozycji tego przepisu ma on skutek bezpośredni, skarżący mógłby domagać się od państwa belgijskiego świadczeń, o których mowa w art. 24–35, w tym zezwolenia na pobyt umożliwiającego mu legalne zamieszkiwanie w Belgii wraz ze swoją rodziną.

Ponieważ Conseil d'État (rada stanu) jest sądem ostatniej instancji, ma ona obowiązek zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zgodnie z wnioskiem skarżącego, z pytaniem w kwestii, czy wzięcie pod uwagę najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka, o którym mowa w art. 20 dyrektywy 2011/95/UE, i poszanowania życia rodzinnego, oznacza, że ochrona międzynarodowa powinna zostać przyznana, na podstawie art. 23 tej dyrektywy, ojcu dzieci, które zostały uznane za uchodźców w Belgii i które się tam urodziły, nawet jeśli ojciec ten nie spełnia indywidualnie warunków koniecznych do uzyskania ochrony międzynarodowej.

Należy zatem zadać pytanie zamierzone przez skarżącego. To pytanie [jest pytaniem szóstym w sentencji].

- [...] [treść pytania szóstego]

Z POWYŻSZYCH WZGLĘDÓW

CONSEIL D'ÉTAT (RADA STANU) POSTANAWIA:

[...]

Na podstawie art. 267 [akapit trzeci] [TFUE] Trybunałowi Sprawiedliwości Unii Europejskiej przedkłada się następujące pytania prejudycjalne:

- „Czy art. 2 lit. j) i art. 23 »dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/95/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie norm dotyczących kwalifikowania obywateli państw trzecich lub bezpaństwowców jako beneficjentów ochrony międzynarodowej, jednolitego statusu uchodźców lub osób kwalifikujących się do otrzymania ochrony uzupełniającej oraz zakresu udzielanej ochrony« należy interpretować w ten sposób, że mają one zastosowanie do ojca dwojga dzieci urodzonych w Belgii i uznanych tam za uchodźców, w sytuacji gdy wspomniany art. 2 lit. j) uściśla że członkowie rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, o których mowa w dyrektywie

2011/95/UE, są tak określani »o ile rodzina istniała już w kraju pochodzenia«?»

- „Czy powołana przez skarżącego na rozprawie okoliczność, że jego dzieci znajdują się w stosunku do niego w sytuacji zależności i że najlepsze zabezpieczenie interesów jego dzieci wymaga, zdaniem skarżącego, udzielenia jemu ochrony międzynarodowej, oznacza w świetle motywów 18, 19 i 38 dyrektywy 2011/95/UE, że pojęcie członków rodziny beneficjenta ochrony międzynarodowej, o których mowa w dyrektywie 2011/95/UE, należy rozszerzyć na rodzinę, która nie istniała w kraju pochodzenia?”
- „W przypadku odpowiedzi twierdzącej na dwa pierwsze pytania, czy art. 23 dyrektywy 2011/95/UE, który nie został transponowany do prawa belgijskiego, aby przewidzieć przyznanie zezwolenia na pobyt lub ochrony międzynarodowej ojcu dzieci, które zostały uznane za uchodźców w Belgii i które się tam urodziły, może mieć bezpośredni skutek?”
- „W przypadku odpowiedzi twierdzącej, czy, w braku transpozycji, art. 23 dyrektywy 2011/95/UE przyznaje ojcu dzieci uznanych za uchodźców w Belgii i tam urodzonych prawo do ubiegania się o świadczenia, o których mowa w art. 24–35, w tym o zezwolenie na pobyt umożliwiające mu legalne zamieszkiwanie w Belgii wraz ze swoją rodziną, czy też prawo do uzyskania ochrony międzynarodowej, nawet jeśli ojciec ten nie spełnia indywidualnie warunków niezbędnych do uzyskania ochrony międzynarodowej?”
- „Czy skuteczność (effet utile) art. 23 dyrektywy kwalifikacyjnej czytanej w świetle art. 7, 18 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz motywów 18, 19 i 38 dyrektywy kwalifikacyjnej wymaga, aby państwo członkowskie, które nie ukształtowało swojego prawa krajowego w taki sposób, aby członkowie rodziny [w rozumieniu art. 2 lit. j) wspomnianej dyrektywy lub w odniesieniu do których istnieje indywidualna sytuacja zależności] beneficjenta takiego statusu mogli, jeśli nie spełniają indywidualnie warunków przyznania tego samego statusu, ubiegać się o określone świadczenia, uznać prawo wspomnianych członków rodziny do uzyskania pochodnego statusu uchodźcy, tak aby mogli oni ubiegać się o rzeszone świadczenia w celu utrzymania jedności rodziny?”
- „Czy art. 23 dyrektywy kwalifikacyjnej czytany w świetle art. 7, 18 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej oraz motywów 18, 19 i 38 dyrektywy kwalifikacyjnej wymaga, aby państwo członkowskie, które nie ukształtowało swojego prawa krajowego w taki sposób, aby rodzice osoby uznanej za uchodźcę mogli korzystać ze świadczeń wymienionych w art. 24–35 dyrektywy, [umożliwiło tym rodzicom]

korzystanie z pochodnej ochrony międzynarodowej w celu uczynienia kwestii nadrzędnej z najlepszego zabezpieczenia interesów dziecka i zapewnienia skuteczności statusu uchodźcy tego dziecka?”

[...]

[postępowanie oraz skład orzekający]

DOKUMENT ROBOCZY